
---

ciutat d'ideals

Dels camins del Delta al Parc de Seves a Flix

Després de banyar-nos, anàrem al Delta. Els arrossars, d'un verd molt fi i intens, donen una airosa forma al delta en aquesta època de l'any. Al de matí naveguem en un d'aquells catamarans que salten a una notable velocitat (quinze nusos), que fan via a la desembocadura. Quina meravella! Un dia ventós: la mar embravida i verda bogava enfora de la barra de l'Ebre. Les onades i sotrats en el riu feien fimbregar el catamarà. El vent, impetuós i fort, donava un dramatisme wagnerià a l'excursió. Sobre tots els ànims planava la llosa del Pla hidrològic: la mar avançarà conreus endins. El riu, majestuós i magnífic, serà buidat. L'Ebre es mostra poderós i imponent. Al marge esquerre del riu tot de banderoles mostren el desacord amb el Pla hidrològic. Anem al trabucador, cap a uns dels extrems de la punta de la Banya, a tocar, per davant del port natural dels Alfacs. Pocs ocells, alguns banyistes. Parelles joves enamorades que passegen pel parc. Nudistes a l'extrem del trabucador. Pits sobre l'arena, la ratlla fosca del pubis d'una dona jove en un migdia sideral, potent. La mar no para de bramar i delimitar onades simètriques que mirades al lluny semblen un concert continu. A la platjola dels Alfacs, alguns bohemis hi duen una vida fora del món, altres famílies completes mengen una paella amb la família o beuen vi blanc sota uns tenderols. El Montsià sembla una muntanyola prima; els Ports, al lluny, són blaus i feréstecs.

Busquem uns peixets que sembla que només existeixen en els Països catalans i que han estat repoblats en alguns dels canals propers: anem a la recerca del Fartet i del Samaruc i no en veiem cap. Ni un. Només hi ha una espècie forània dita Gambúsia, devoradora de larves de mosquits, que s'ha apropiat de tot els canals. On hi ha Gambúsia no hi ha Fartets. Convenim que l'hivern és la millor època per mirar ocells al Delta, sempre que es porti una bona guia ornitològica i uns bons prismàtics. N'hi ha pocs, d'ocells, i pocs observadors experts. De peixos autòctons, cap.

Els camins del Delta ens porten als Ullals de Baltasar, unes surgències d'aigua claríssima

una mica salabrosa que emergeix en formes arrodonides, després de baixar de les muntanyes properes en un riu subterrani. Són aigües fondes i fosques entre horts i un bosquet d'Eucaliptus. Els ullals de Baltasar tenen un cert alè poètic: parlen del subterrani, de l'insondable. Trobem, sempre amb la guia a mà, un rastre de l'antic canal navegable fet per Carles III en un temps en què el viatge de pesos de gran tonatge era més fàcil per canals que per carreteres. Del Delta a Flix. Visita del parc natural de Seves: bosc de ribera i arpelles planejant pel cel. El guia ens explica la recuperació d'un mol·lusc d'aigua de riu que fa una clasca de nacre. Conta com la introducció del Sirulo en l'Ebre, en els anys setanta, ha alterat greument l'equilibri ecològic d'espècies del riu. Com que el Sirulo és un animal depredador molt competitiu i voraç, ha aniquilat la resta de fauna del riu de tal manera que els biòlegs constaten, any rere any, la baixada de la varietat biològica —el nombre d'animals diferents— en l'Ebre. A banda d'això, constataven la incorporació d'espècies forànies fins a l'extrem que aquest darrer any s'hi havia trobat una piranya. L'Ebre també necessita la seva varietat en fauna. El riu més cabalós de la península mereix una atenció biològica i turística més acusada que la que ha tingut fins ara. El parc natural de Seves, a tocar del riu Ebre, compta amb un camí elevat sobre el canyissar molt agradable; una munió de tamarius o gatells i un bon observatori d'ocells. L'Ebre ha de fer una rebufoada en l'aspecte turístic: la natura és ara un bé fràgil, antany havia estat vist com una força desfermada i brutal que s'havia de sotmetre. Ara és un bé fràgil i trencadís que s'ha de conèixer. Del saber en deriva també el plaer.

ANDREU LONCA

Andreu Lonca

